

Anti- pestprotocol

Aloysiusschool

*April 2024
(Anouk Mulder & Jeroen Bol)*

Inhoudsopgave

Belang, uitgangspunten en aanspreekpunten	3
Belang anti-pestprotocol.....	3
Uitgangspunten van de school.....	3
Aanspreekpunten	3
Pestgedrag.....	4
Wat wordt onder pesten verstaan?	4
Wat zijn signalen voor een peestsituatie?	4
Sociale media.....	5
Sociaal-emotioneel leren op de Aloysiusschool.....	5
Kwink	5
SEL-competenties	6
Kwink Emotiewiel	7
Stappenplan en afspraken.....	8
Preventie van pestgedrag.....	8
Stappenplan bij pestgedrag.....	8

Belang, uitgangspunten en aanspreekpunten

Belang anti-pestprotocol

Een goed anti-pestprotocol geeft leerlingen, leraren en ouders duidelijkheid over hoe pesten wordt voorkomen en hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen: leraar, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Met een anti-pestprotocol laat de school zien, aan ouders en leerlingen, dat zij pesten serieus neemt, hoe zij pesten voorkomt en aanpakt.

Van belang is dat het anti-pestprotocol bij iedereen in de schoolgemeenschap bekend is en wordt gehanteerd in pestsituaties. Direct optreden tegen pesten geeft een duidelijk signaal af aan leerlingen dat pesten op school niet wordt getolereerd. Dit heeft als positief bij effect dat de veiligheidsbeleving van leerlingen zal toenemen.

Uitgangspunten van de school

Op de Aloysiusschool hechten we veel waarde aan een veilige omgeving, waarin mensen elkaar respectvol tegemoet treden, elkaar in hun waarde laten en vertrouwen hebben in elkaar. Onze leeromgeving geeft elk kind de kans zich optimaal en doelgericht te ontwikkelen. We stimuleren een actieve lerende en ondernemende houding, waarbij leerlingen de verantwoordelijkheid krijgen over hun eigen leerontwikkeling.

Wij werken op verschillende manieren aan gedrag. Wij richten ons hierbij op het voorkomen van problemen in plaats van deze achteraf oplossen. Goed gedrag begint bij duidelijke verwachtingen. We gebruiken hiervoor drie gouden schoolregels:

- Je zorgt goed voor jezelf
- Je zorgt goed voor de ander
- Je zorgt goed voor je omgeving

Elke klas maakt daarnaast aan het begin van het schooljaar eigen groepsafspraken. Deze sluiten aan op de drie gouden schoolregels.

Aanspreekpunten

Wanneer er sprake is van pestgedrag en u dit met de school wilt bespreken, willen we u allereerst altijd vragen contact op te nemen met de groepsleerkracht(en). Naast de groepsleerkracht(en) hebben we verschillende personen binnen onze organisatie die betrokken zijn bij het anti-pestprotocol:

Interne vertrouwenspersonen en anti-pestcoördinatoren

Op de Aloysiusschool zijn Jeroen Bol en Anouk Mulder de interne vertrouwenspersonen en anti-pestcoördinatoren. De leerlingen kennen hen als meester Jeroen en juf Anouk. Zowel ouder als leerling kan bij hen terecht voor alle aan school gerelateerde kwesties (organisatorisch, didactisch, pedagogisch) die zij niet met de betrokkene kan of durft af te handelen. Zij luisteren, nemen het verhaal serieus en helpen de juiste route te volgen en oplossingen voor het probleem te vinden. Jeroen en Anouk zijn ook te bereiken via een speciale brievenbus die in de hal hangt naast de kluisdeur of per e-mail: j.bol@kpoa.nl / a.mulder@kpoa.nl

Externe vertrouwenspersonen

De externe vertrouwenspersonen werken bij de CED-Groep. Dit zijn Hans van Holland en Sonja Deutz. Beiden zijn bereikbaar via: evp@cedgroep.nl en telefonisch op nummer 010-4071595.

Pestgedrag

Wat wordt onder pesten verstaan?

Wat zijn signalen voor een pestsituatie?

Om aan te geven wat er onder het woord pesten wordt verstaan is het van belang de definitie helder te krijgen. Een van de meest gebruikte definities van pesten is van Olweus: 'Een leerling wordt gepest of tot slachtoffer gemaakt wanneer hij of zij bij herhaling wordt onderworpen aan de negatieve handelingen van een of meer medeleerlingen.' (Goossens, Vermande en van der Meulen, 2012, p.13). Aan deze definitie dienen nog twee kenmerken toegevoegd te worden. Allereerst is pesten intentioneel (het gebeurt altijd expres, nooit onbewust) en daarnaast is er een verschil in macht tussen dader en slachtoffer. Een meer recente en veelgebruikte definitie voor pesten is van Salmivalli (2010): 'Pesten is een subtype van agressief gedrag, waarbij één of meerdere individuen bij herhalen een betrekkelijk machteloze ander aanvalt, vernedert en of buitensluit' (Goossens, Vermande en van der Meulen, 2012, p.13). Ook bij deze definitie zijn drie basale kenmerken te onderscheiden. Allereerst is ook hier sprake van intentie, er is sprake van een herhaling over tijd, en ook hier is er sprake van machtsverschil. Impulsieve of agressieve reacties op provocaties worden dan ook niet als pesten gezien. 'Pesten is juist weloverwogen en proactief, zonder dat er sprake is van uitlokking' (Goossens, Vermande en van der Meulen, 2012, p. 14).

Uit de wetenschappelijke literatuur rondom pesten blijkt dat je moet uitgaan van het verantwoordelijkheidsgevoel van de groep wil je pesten een halt toeroepen. Daarom is het belangrijk met name in de groepsfase van de 'storming' extra aandacht te besteden aan de waarden van de groep. Het gaat dan om aspecten als: mogen zijn wie je bent (diversiteit), respect voor de ander, empathie en de kracht van een positieve groep. Ook een scherpe definitie van pesten helpt om bewust te zijn om welk gedrag het eigenlijk gaat bij pesten. We spreken van pesten als het agressieve gedrag doelbewust is, langere tijd aanhoudt en er sprake is van machtsongelijkheid. Als er sprake is van pesten, hanteren wij het stappenplan pestgedrag.

De Aloysiusschool heeft het vignet 'Gezonde school' behaald. Het vignet Gezonde School is een kwaliteitskeurmerk voor scholen die werken aan het verbeteren van de gezondheid van hun leerlingen.

De Gezonde school heeft 4-pijlers:

1. Gezondheidseducatie: in de lessen is er structurele aandacht voor gezondheid. Bijvoorbeeld door op een thema een lespakket uit te voeren.
2. Fysieke en sociale omgeving: gezond gedrag stimuleren door aanpassingen in de fysieke en sociale omgeving. Denk hierbij aan een beweegvriendelijk of 'groen' schoolplein en aan het betrekken van ouders bij Gezonde School.
3. Signaleren: gezondheidsproblemen worden gesignaleerd. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van een volgsysteem voor het bewegingsonderwijs of de sociaal emotionele ontwikkeling.
4. Beleid: alle maatregelen voor de gezondheid van leerlingen en leraren zijn vastgelegd in het schoolbeleid.

Sociale media

Sociale media is een fenomeen dat steeds meer zijn plaats inneemt in de huidige maatschappij. Om onze leerlingen handvatten te geven om op een 'gezonde' manier om te gaan met sociale media besteden wij hier in de week van de Mediawijsheid expliciet aandacht aan en haalt de SEL-methode Kwink deze onderwerpen ook aan. Op school hebben wij uniforme afspraken gemaakt. Deze uniforme afspraken zijn zichtbaar in de algemene ruimtes, hebben betrekking op het actief en systematisch toezichthouden bij het buiten spelen en zijn er richtlijnen voor de invulling van de groepsafspraken. Wanneer wij nieuwe collega's verwelkomen op school wordt er een bijeenkomst georganiseerd om hen onze sociaal-emotionele werkwijze toe te lichten om ervoor te zorgen dat ook zij een bijdrage kunnen leveren aan de sociale veiligheid op school.

Sociaal-emotioneel leren op de Aloysiusschool

Kwink

De definitie van sociaal-emotioneel leren is: het ontwikkelproces waarmee je fundamentele levensvaardige (SEL-competenties) verwerft zodat we onszelf, onze vriendschappen en ons werk effectief en moreel verantwoord kunnen vormgeven. De kinderen kunnen dit bij een gedegen aanpak dit op school oefenen en leren. Belangrijk voor nu en later. Ook in het kader van burgerschap, sociale integratie en mediawijsheid.

Op de Aloysiusschool werken we preventief aan gedrag met als doel positief gedrag. Dit gaat op voor de leerlingen, leraren, ouders en de school. Op de Aloysiusschool werken wij met de SEL-methode 'Kwink'. Deze methode richt zich specifiek op de ontwikkeling van de vijf SEL-competenties:

- Besef hebben van jezelf;
- Besef hebben van de ander;
- Keuzes kunnen maken;
- Zelfmanagement;
- Relaties kunnen hanteren.

Door Kwink te hanteren, spreken we met elkaar dezelfde taal als we over gedrag spreken en erop reflecteren wat voor veel duidelijkheid zorgt bij onze leerlingen. Om de leerlingen handvatten te geven om aan bovenstaande SEL-competenties te werken, maken we gebruik van de SEL-methode Kwink. Kwink is een onlinemethode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Inclusief burgerschap, sociale integratie en mediawijsheid. Voor groep 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht SEL-programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Praktisch en actueel. Gericht op preventie en de kracht van een veilige groep.

- Voorkomt verstorend gedrag en pesten
- Kent een groepsbrede, preventieve aanpak
- Verhoogt de leeropbrengsten
- Sluit aan bij passend onderwijs
- Werkt handelingsgericht
- Heeft als basis het ADI-model (direct instructiemodel)

Een les Kwink bestaat uit 7 stappen; terugblik, oriëntatie, uitleg, begeleide inoefening, zelfstandige verwerking, evaluatie, terug en vooruitblik. Per les is een handleiding voor de leerkracht beschikbaar. Een les duurt gemiddeld 45 min. Het is belangrijk dat een leerkracht aandacht heeft voor de 'transitie'. Hiermee wordt het onderwerp uit de les doorgetrokken in de dagelijkse praktijk.

SEL-competenties

De SEL-competenties staan ook in verbinding met Kindbegrip. Dit is een online meetinstrument dat wordt gebruikt om de sociaal-emotionele ontwikkeling in kaart te brengen en de sociale veiligheid in de groepen 3 t/m 8 te monitoren. Om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen uit groep 1 en 2 te monitoren, gebruiken zij Focus po gedrag.

Besef hebben van jezelf

- Kunnen inschatten van je eigen gevoelens
- Kennis hebben van je interesses, waarden en kracht
- Een gezond zelfvertrouwen

Besef hebben van de ander

- Empathie
- Perspectief nemen
- Verschillen tussen individuen en groepen herkennen en waarderen
- Sociale cues juist interpreteren

Keuzes kunnen maken

- Weloverwogen kiezen met de juiste aandacht voor jezelf en de ander
- Bijdragen aan een positief klimaat in je school
- Verantwoordelijkheid nemen voor je eigen gedrag

Zelfmanagement

- Impulscontrole bij stressvolle situaties
- Omgaan met heftige emoties
- Doelgericht gedrag

Relaties kunnen hanteren

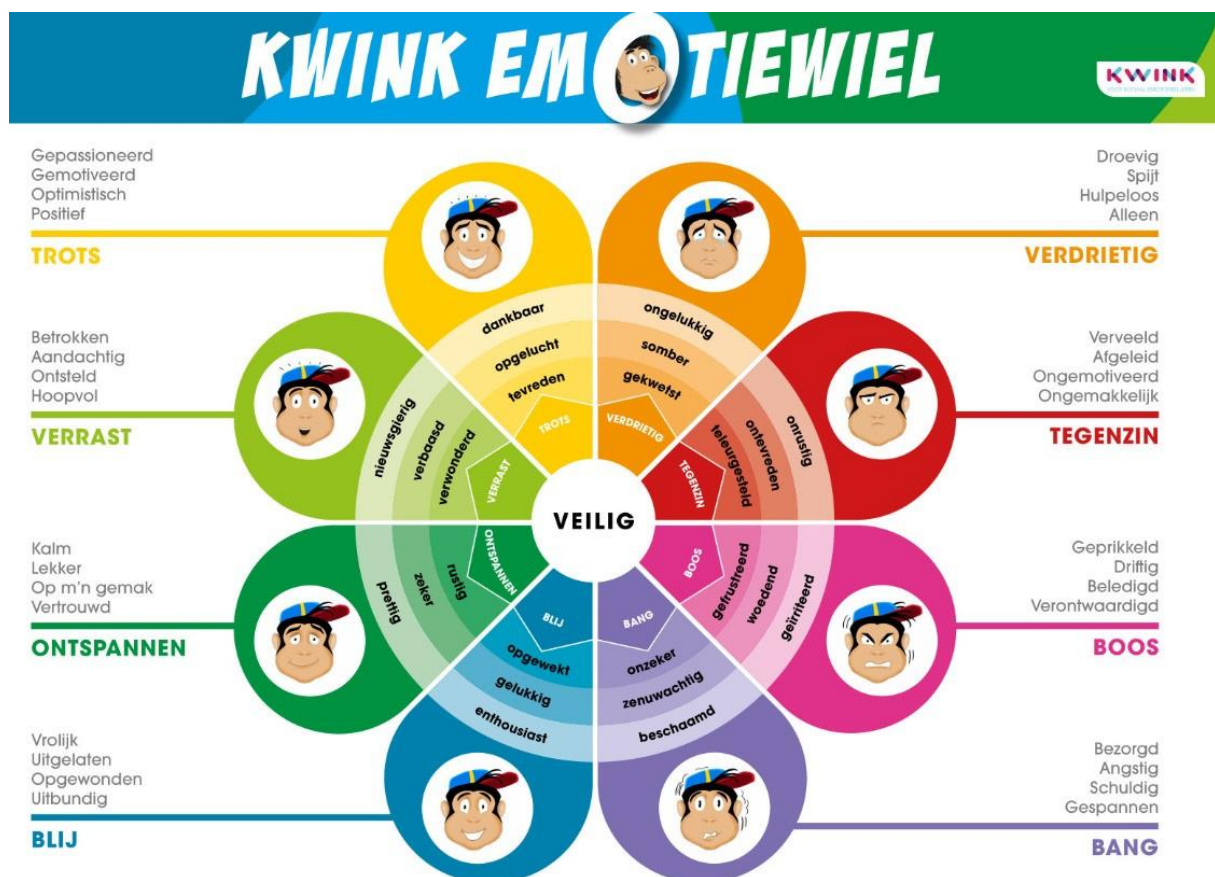
- Relaties aangaan gebaseerd op samenwerking
- Sociale druk weerstaan
- Conflicten oplossen

Kwink Emotiewiel

Het Kwink emotiewiel is het hulpmiddel waarmee Kwink op gestructureerde en voor kinderen herkenbare wijze emoties en emotiewoorden een plek geeft in de methode. Het instrument helpt ze taal te geven aan hun gevoelens en de nuances daarin. Hoe genuanceerder een kind zijn emoties kan benoemen, hoe beter een ander zijn emoties en gedrag kan invoelen en/of begrijpen. Daarom is het belangrijk om structureel en planmatig aan de emotiewoordschat van kinderen te werken.

Door de juiste emotiewoorden te gebruiken kun je aan jezelf en anderen duidelijk maken hoe je je voelt en waarom je je op een bepaalde manier gedraagt. Daardoor neemt de kans op misverstanden en conflicten af en verloopt de interactie met anderen beter. Met behulp van het Kwink emotiewiel bouwen de kinderen systematisch een emotiewoordschat op.

Voor de onderbouw bestaat het wiel uit de acht basisemoties die te vinden zijn in de eerste ring van het wiel. In de midden- en bovenbouw wordt dit uitgebreid met 24 emotiewoorden in de tweede ring van het emotiewiel. Bedenk: het wiel is een hulpmiddel, net als een emotiewoord. Het is niet de emotie zelf; die kun je wel benaderen met woorden, maar nooit helemaal vastleggen.

Stappenplan en afspraken

Preventie van pestgedrag

Op de Aloysiusschool werken we op verschillende manieren aan gedrag. We richten ons hierbij op het voorkomen van problemen. Goed gedrag begint bij duidelijke verwachtingen. We gebruiken hiervoor drie gouden schoolregels:

- Je zorgt goed voor jezelf
- Je zorgt goed voor de ander
- Je zorgt goed voor je omgeving

Een uitwerking van de drie gouden schoolregels is duidelijk zichtbaar op onze schooltrap. Elke klas maakt daarnaast aan het begin van het schooljaar eigen groepsafspraken. Deze sluiten aan op de drie gouden schoolregels.

Op de Aloysiusschool werken wij met de SEL-methode 'Kwink'. We bieden elke twee weken een les aan. De methode 'Kwink' richt zich specifiek op de ontwikkeling van de vijf SEL-competenties:

- Besef hebben van jezelf
- Besef hebben van de ander
- Keuzes kunnen maken
- Zelfmanagement
- Relaties kunnen hanteren

Daarnaast hebben we een leerteam SEL & burgerschap bestaande uit verschillende collega's en een gedragsspecialist. Dit leerteam buigt zich over de doorgaande lijn in de school op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling, neemt het team hierin mee en is actief betrokken in de schoolontwikkeling op dit vakgebied.

Stappenplan bij pestgedrag

Stappen	Actie(s)
Stap 1	<i>Wanneer een leerling pestgedrag ervaart, probeert de leerling eerst het probleem zelf op te lossen. De leerling maakt verbaal duidelijk dat hij/zij het gedrag vervelend vindt en dat de ander moet stoppen.</i>
Stap 2	<i>Als het pestgedrag toch doorgaat, schakelt de leerling de leerkracht in. De leerkracht organiseert een gesprek met 'het slachtoffer' en 'de pester'. De leerkracht neemt hier een bemiddelende rol aan en probeert de leerlingen het probleem op te laten lossen. Waardoor het pestgedrag moet stoppen.</i>
Stap 3	<i>Indien het pestgedrag blijft aanhouden, zoekt de groepsleerkracht contact met de ouders van de betrokkenen, zowel 'het slachtoffer' als de 'pester'. De leerkracht kan ervoor kiezen ouders en kind uit te nodigen voor een gesprek. Dit kan uiteraard ook andersom (ouders vragen een gesprek aan met de leerkracht).</i>
Stap 4	<i>Bij aanhoudend pestgedrag, schakelt de groepsleerkracht de anti-pestcoördinator in. In samenspraak met de groepsleerkracht, de leerling en ouders wordt er een passende interventie gedaan met als doel het pestgedrag te beëindigen.</i>
Stap 5	<i>Indien de bovengenoemde stappen niet tot verandering leiden gaat de school over op een interne schorsing van de 'pester'.</i>
Stap 6	<i>Indien de bovengenoemde stappen niet tot verandering leiden gaat de school over op een externe schorsing van de 'pester'.</i>